

Tapas of *fast food*?

Wat wil de Grutto? Dat was - enigszins vrij vertaald - de vraag die de Stichting Duurzaam Natuurbeheer Landje van Gruijters vorig jaar stelde aan ecologen Nico Jonker en Dick Melman. Aan het eind van de winter keren Grutto's terug naar de broedgebieden vanuit hun winterkwartieren in West-Afrika en Zuid-Europa. De meeste hebben de tank nog even flink volgegooid op de rijstvelden van Extremadura en het Taag-estuarium, maar als ze eenmaal hier zijn, staat de meter diep in het rood. Met tientallen en soms zelfs honderden of duizenden verzamelen ze op onder water gezette polders, zoals het Landje van Gruijters. Maar wat zoeken ze daar precies? Jonker en Melman deden twee dingen om die vraag te beantwoorden. Ze namen bodemonsters uit de plas, nog voor de vogels arriveerden. Toen de vogels er eenmaal wél waren, gingen ze protocolleren. Wat deden ze wanneer, en als ze foerageerden: hoe vaak was het dan raak?

Het antwoord op de eerste vraag was misschien wel het meest verrassend. Waar de onderzoekers verwachtten dat de Grutto's zich op dikke regenwormen zouden storten, bleken ze zich te voeden met de vele rode muggenlarven in het water; wel tien per vogel per minuut! De honderdvijftig Grutto's die ten tijde van het onderzoek in 'De Gruijters' liepen konden er met een natte vinger wel een half miljoen per dag van op. Uit het bodemonderzoek bleek dat er tot wel 50 miljoen in het water moesten zitten. Larven genoeg dus.

De beide mannen deden hun onderzoek in hun vrije tijd, maar hebben als ecologen van respectievelijk de provincie en Wageningen University & Research toch ook een wetenschappelijke standaard hoog te houden: één meting is dus geen meting! Dit jaar hebben ze de proef daarom herhaald in twee plassen van Stichting De Hooge Weide, een gruttoparadijsje tussen Castricum en Uitgeest. Ook daar bleek een plas waar de Grutto's volgens beheerder Rienk Slings graag opvetten vol te zitten met larven. Een minder populair plasje leverde vooral wantsen en kevertjes op; sappig eiwit versus harde schildjes.

Wat rest is de vraag waarom de vogels zich zo massaal op de minuscule 'tapas' van de muggenlarven storten en niet voor de snelle hap van een paar dikke regenwormen gaan. Is het een voorkeur voor iets meer stijl bij de dis? Als je naar de foeragerende vogels kijkt, lijkt er vooral sprake van kansrekening. In het water kunnen ze razendsnel met de snavel de slappe modder aftasten en dus wel tien kleine maar voedzame hapjes per minuut pakken. In de hardere bodem naast de plas is het voor een Grutto overdag veel meer-prikken-op-goed-geluk naar een vette regenworm. Iedere vorm van beheer die muggenlarven in het water stimuleert lijkt dus goed gruttobeheer. De tapasbar is open!

■ Rob Buter

GRUTTO'S Rijnfront, Oegstgeest, 31 maart 2015. Foto's: René van Rossum